

**NT Gemeente
het Nieuwe Israël?**

Stef Schagen
(M.Div)

Niet zelden krijg ik vragen over Israël in het licht van de eschatologische agenda van God. Israël is altijd centraal in de heilsgeschiedenis geweest sinds God Zijn heilsplan begon met Abram in Genesis 12 toen Hij zei: “in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden”. Sindsdien heeft Israël grote zegen gebracht tot op de dag van vandaag. God heeft voor Zichzelf bovendien steeds een “rechtvaardig overblijfsel” behouden ten einde ons de Messias te brengen, de ultieme Zegen van Abraham voor de natien. In de theologie noemen wij dit soms wel eens het “righteous remnant-motif”. Romeinen 9-11 schrijft hierover. Maar is Israël nog steeds op Gods agenda? Is zij nog steeds centraal in Gods heilsplan? Kunnen wij nog meer zegen verwachten van hen? Is zij nog steeds Gods oogappel? Bezoekt God hen opnieuw op enig moment in de tijdlijn van de vaart der volkeren? Als dat zo is, dan is dat reden om naar Jeruzalem te kijken, en wat daar gebeurt.

De genoemde hoofdstukken van Paulus in de Romeinenbrief zijn veel besproken maar laten hierover eigenlijk geen onduidelijkheid bestaan. Misschien is Israël wel Gods Jozef in de wereld. Door de hand van Jozef redt God Jakob en zijn zonen, Jozefs broers, nadat Hij die vast vooruit heeft gestuurd naar Egypte om daar voorzieningen te treffen voor de komende hongersnood. Hij redt ook de Egyptenaren en omliggende landen door Jozefs wijsheid. Meerdere keren staat er “en de Here was met Jozef”. Hierin zien wij al een eerste vervulling van het steeds herhaalde profetisch woord dat Abram een zegen voor de natiën zou gaan zijn (Gen.12:3). Maar het is interessant om te zien dat Jozef eerst de Egyptenaren en alle volkeren van de hongerdood redde, voordat hij zijn eigen familie redde (Gen.41:56-57, Gen.42-50). Als Israël Gods Jozef is die de wereld aan haar Messias hielp die zei: Ik ben het Brood des Levens (Joh.6:35), dan is hierin de prioriteit van Gods agenda verscholen dat overeenkomt met Paulus’ onthullingen van het geheimenis hierover in Romeinen 9-11, verzen 11:25-32 in het bijzonder. Dan bezoekt God eerste de volkeren om ook uit hen volk te verzamelen (Matt.28:18-20, Opb.5:9, 7:9), maar aan het einde der tijden zal God weer terugkeren naar Israël, Jakobs familie, en hen de Messias bekendmaken nadat Hij de volkeren heeft bezocht (Zach.12:10-14, 10:8: 8:23).

Het “righteous remnant motif” zien wij ook terug in Esther. God redt het volk van een shoah door de hand van de jonge, knappe Esther, die voorkomt dat Haman de Agagiet het volk uit laat roeien onder de regie van Ahasveros. Daarmee voorkwam Esther dat de wereld de Messias misliep en dat Lucifer de kans kreeg Gods heilsplan te aborteren. Steeds zorgt God voor een rechtvaardig overblijfsel waardoor Zijn heilsplan met de komst van de Messias voortgang vindt. God spaarde in de dagen van Elia mensen die hun knieën niet voor de Baal hadden gebogen. Na de ballingschap herhaalt God aan het volk Zijn trouw in de woorden van Maleachi (Mal.1:2-4), door wie Hij ook herhaalt dat ook de natiën Zijn heil zouden zien, vanwaar de zon opgaat tot waar zij ondergaat (Mal.1:5, 11).

Hoe zit het nu met Israël na Christus? Over het algemeen word ik steevast van twee kanten onder vuur genomen:

(1) Over links krijg ik de vraag of het terecht is dat de Gemeente het Nieuwe Israël wordt genoemd. Gelet op de vraagstellers is dat eigenlijk meestal geen vraag maar een antwoord: een glasharde ontkenning. In dezelfde lijn komt de vraag erbij of het terecht is te stellen dat Israël helemaal heeft afgedaan sinds zij Christus verwierp, en dat God met Israël geen enkel plan meer heeft omdat zij daarmee haar God-gegeven erfenis heeft verkwanseld. Ook die vraag is een antwoord, meestal met grote grijns: een voluit bevestigend ‘Nee, Israël heeft niet afgedaan. Ja, Hij heeft een plan!’ De meeste evangelischen geloven dat overigens. De vraag voor hen is niet zozeer wát er gaat gebeuren maar hóe. Zou God van Zijn vrouw gescheiden

zijn, haar weg hebben gezonden en Zijn huwelijksverbond met haar hebben verbroken vanwege haar ontrouw, haar afgoderij? Hosea suggereert dat dat niet zo is. Of anders gezegd: Zou Hij als Vader Zijn eerstgeboren zoon hebben onterfd, en niet meer willen? Zou Vader God Zijn eerstgeboren zoon van het erf hebben weggezonden nadat de jongste verloren zoon naar huis snelde? De naties snellen naar Huis, al wie Jezus omarmt in geloof, en alhoewel zij eerst zijn, zijn zij ook laatst? Vele eersten zullen de laatsten zijn, vele laatsten de eersten. De gelijkenis gaat eerder over Vaders verlangen naar Zijn beminde zonen, dan over de ontrouw van de jongste en de afstand op het erf van de oudste. Wij zouden de gelijkenis de gelijkenis van de affectie van de Vader moet noemen! Want Lucas 15 vertolkt Vaders verlangen naar beide, dat Hij Zijn eerstgeboren zoon niet loslaat en dat met de jongste zoon de oudste welkom is aan tafel bij Hem en in het feest van blijdschap. Dat sluit aan bij Romeinen 11:1, dat God Zijn volk niet verstoten heeft.

(2) Over rechts krijg ik de vraag of het niet gewoon zo is dat God nu met de Gemeente bezig is, Zijn eigen Lichaam, en dat christenen nu met de glorie weglopen die eerst voor Israël was bestemd, waar God met Israël mee begonnen is, omdat zij een blik hebben op het hemelse Jeruzalem, daar ingeschreven zijn in de burgerlijke stand als hemelburgers (Fil.3:20). De Hebreeënbrief heeft het toch over het hemelse Jeruzalem waar wij burgers zijn geworden, en waar het überhaupt allemaal altijd al om ging als het einddoel? (Heb.10-12, Opb.21-22)? De schrijver pende toch dat er een *nieuw* verbond is gekomen, en dat wat verouderd is verjaart en niet ver van verdwijning was, het Mozaische Verbond (Heb.8:13)? En de Jeruzalem Tempel en Jeruzalem zelf zijn toch door de Romeinen in 70 AD onder de voet gelopen en in 135 AD ten tijde van de opstand van Bar Kochba die het probeerde terug te nemen opnieuw, wat Heb.8:13 bevestigde? De vraagstellers over rechts hebben net zo min een vraag als de vraagstellers over links, maar een antwoord: Ja, zo is het! En ook zij hebben best gelijk. Ja, het hemels Jeruzalem is waar wij naar uitkijken dat het komt. Het belastingpercentage is daar overigens wel 100%: Christus wil alles hebben. En ja, God gebruikt op dit moment de Gemeente om Zijn heil naar de natiën te brengen. Dat doet Hij al sinds Handelingen 2.

Maar iets anders zouden wij ook in overweging moeten nemen: Dat wij als christenen de zaligheid eerder hebben leren kennen dan zij, dat wij eerder zicht hebben gekregen op het hemels Sion, wil niet zeggen dat God een punt achter Zijn plan heeft gezet met Israël, en niet alsnog hun Held gaat zijn die voor hen opkomt. De profetische teksten wijzen naar het herstel van Jeruzalem na oordeel (Sef.3 bijvoorbeeld) en het behoud van heel Israël aan het einde van de vaart der volkeren (Rom.11:25-32). Lucas 21:24 lijkt op zijn retour sinds in 1948 de wedergeboorte van de staat Israël plaatsvond en Jeruzalem wordt herbouwd. Waarom zou God het zover laten komen als zij hebben afgedaan? Het lijkt erop dat de vraag over links Israël benadrukt en de vraag over rechts de Gemeente. Is beide mogelijk? Misschien is het beter Hebreeuws te denken, holistisch, in plaats van Grieks, dualistisch.

Hoe zit dat nou met de testamenten en met Israël? Als Israël heeft afgedaan, is het dan zo dat het OT dan eigenlijk alleen nog maar een leuk voorwoord is op het NT - omdat Jezus de totale climax is van alle dingen en in Zichzelf alle functies heeft genomen waar het OT mee was begonnen (Koning, Priester, Profet) en alles Zelf heeft vervuld (Matt.5:17-18) wat niemand eerder lukte (Hand.15) en alles heeft volbracht (Joh.19:30)?

Handelingen 15

Het is wellicht niet overbodig te zeggen dat de eerste gemeente met dit vraagstuk worstelde maar dan vanuit een andere invalshoek, namelijk dat God de goyim, de heidenen, niet-Joden,

de wilde takken (Romeinen 11) greep met geloof en de Heilige Geest, getuige Handelingen 13 en daarna. De apostolische raad debatteerde in Handelingen 15 vurig over het vraagstuk van de heidenen na Paulus' eerste zendingsreis onder hen met Barnabas in Handelingen 13 en 14. Het debat in Handelingen 15 was nodig omdat sommigen vonden dat heidenen zich aan de door God aan Israël gegeven Torah, "instructie", moesten houden, het verbond van Mozes, en dat zij verkapte Joden moesten worden om de God van Abraham, Izaak en Jakob te kunnen dienen. De inzet van het debat was toen dus niet zozeer Gods verdere plan met Israël na hun afwijzing van de Messias, maar de instructie over de voorwaarden van een God-aangename levensstijl voor heidenen. Dat geeft gelijk te denken, en is vooral gunstig in de lijn van mijn vraagstellers over links... Gods eindtijdagenda met Israel was wellicht helemaal geen vraagstuk voor de eerste gemeente omdat het niet ter discussie stond dat God sowieso Zijn vrouw en verbondsvolk niet weggezonden heeft maar weer heeft teruggenomen naar haar afgoderij, wat Hosea uitbeelde... Onze ontrouw doet Gods trouw niet teniet (Rom.3:3, 2Tim.1:15), en als dat voor ons geldt, dan geldt dat misschien nog wel meer voor hen. Men had het dan ook over het herstel van de vervullen hut van David, de profetie van Amos 9:11-12... en men verwachtte dan ook sowieso het herstel van Israël. De vraag was alleen wanneer (Handelingen 1:6-9, Lucas 19:11).

Wat is een bijbels verantwoorde visie op Israël en de Gemeente? Zijn de twee rails bij elkaar te houden door een dwarsligger? Hoe moeten wij aankijken tegen de Gemeente als het Nieuwe Israël? Is dat een terechte classificatie naar aanleiding van 2 NT teksten die het lijken te suggereren (Rom.9:6, Gal.6:16)? Hieronder een stukje uit Elwell's Dictionary van S. Motyer dat misschien helpt onze gedachten op een rijtje te krijgen. Ik heb het tussendoor aangevuld met teksten en mijn eigen gedachten.

Uitgangspunten

1. Het idee dat de Gemeente het Nieuwe Israël is ontstaat uit de overtuiging dat de positie van Israël als Gods uitverkoren volk overgegaan is op de Gemeente, zodat de eerste het niet langer kan claimen.
2. De uitdrukking Nieuw Israël, of geestelijk Israël, wordt niet als zodanig gebruikt in het NT maar de uitdrukking hoeft niet te worden gebruikt om er toch vanuit te gaan dat het zo is. Sinds Tertullianus (200 AD) wordt de term al gebezigd.
3. Het NT laat zowel een discontinuïteit als continuïteit zien met het OT.

Discontinuïteit

- i. Er worden angstaanjagende beelden van oordeel gebruikt ten aanzien van Israël omdat zij haar Messias, Christus, niet erkende (Matt.23:37-38, Markus 13:2, Lucas 19:41-44, Joh.8:24, Rom.9:27-29, 11:8-10, 1 Thess.2:16).
- ii. Ook wordt de ontoereikendheid en voorziening van de OT Wet beschreven (Rom.3:20, 8:3, Gal.3:23-25, Fil.3:6-7, Heb.8:13) en is er een polemieek tegen Israëlische instellingen zoals het onderwijssysteem (Matt.23:2-32), het offeranden-systeem (Heb.10:30, 11), de Tempel (Hand.7:48-53), de synagoge (2 Cor.3:14-15). Oa. de Farizeeën krijgen er flink van langs, en Stefanus schalt ronduit rond dat God niet in gebouwen woont (Hand.7).

Continuïteit

- a. Het NT bevestigt ook de goddelijke oorsprong van het OT, en dat het nog steeds "compatible" is met het evangelie (Matt.5:17-18, 22:41-46, Joh.5:37-39, 10:25, Rom.3:2, 31, 7:12, 14, 13:8-10, 15:4). Het NT vervangt het OT niet maar vult het aan en bevestigt het (Matt.5:17-18, Rom.15:8, 2 Tim.3:15, Lucas 24:44-47).

- b. Wij treffen dan ook OT beelden aan, en instellingen en profetieën aangaande Christus en de Gemeente.
- c. Paulus onderstreept de zekerheid van Israels uiteindelijke redding (Rom.11:25-26).
- d. Paulus pent dat Christus kwam om de beloften aan de vaders te bevestigen (Rom.15:8).
- e. De eerste gemeente volgde Jezus' voorbeeld en voelde zich in eerste instantie thuis in Israël, en nam de instellingen van Israel over (de Tempel, Lucas 2:49, Joh.5:1, Hand.3:1; Onderwijs en Profetie, Marcus 1:21, Hand.13:15-16; de Synagoge, Lucas 4:16, Hand.13:5).

Standpunten (uitersten)

Er waren in de NT tijd twee uitersten: Sommigen die Jodendom benadrukten stelden dat Israel nog steeds Gods uitverkoren volk is en dat heidenen zich bij Israel moesten voegen (door besnijdenis) en ook bij de Gemeente (door de doop). Tegen hen predikten sommige christenen uit de heidenen dat Israel haar erfenis heeft verkwanseld en dat God in Christus een nieuwe heidense orde van redding had ingesteld waarin voor de Wet geen plaats noch rol meer was (Rom.11:19).

Via media

Paulus stuurde aan op een *middenweg* en na distillatie van de teksten laat het NT in ieder geval een beeld zien. De profetische en apocalyptische teksten zijn soms lastig uit te leggen en naar de werkelijkheid te vertalen. Het is goed daar steeds opnieuw naar te kijken en een open houding te hebben zonder bij voorbaat uit vooringenomenheid een interpretatie af te wijzen. Maar het is goed om te bevestigen wat wij terug lezen door dat vast te grijpen en losjes vast te houden waarover wij niet stellig kunnen zijn.

1. Christus, niet een specifieke groep mensen, is het centrum van Gods bedoelingen en goddelijk handelen.

Alle beloften hebben hun amen in Hem, schrijft Paulus (2 Cor.1:20). In de Galatenbrief pent Paulus dat Christus het zaad van Abraham is, de erfgenaam van de belofte aan Abraham in Gen.17:7-8, waarop heel Israëls uitverkiezing is gebaseerd (Ga.3:16). Christus zelf is dus - in bepaald opzicht - heel het volk van God, de belichaming van alles wat God wilde met de uitverkorenen. Jezus zei Zelf dat Abraham Zijn Dag heeft gezien en zich verblijdde (Joh.8:56-58) en dat Mozes over Hem ging (Joh.5:39-40). Mattheus geeft dit sprekend weer wanneer hij een vergelijk schrijft met Mozes: Jezus ging naar Egypte om vernietiging te voorkomen (Matt.2:13, Gen.45:7, 50:20) en wordt weer teruggebracht als Gods Zoon (Matt.2:14, Ex.4:22). Hij gaat door het water zoals Israël (Matt.3:16-17, 1 Cor.10:1-2, Ex.14:22) en wordt in de woestijn verzocht zoals Israël (Matt.4:1-11, Deut.8:3). Uiteindelijk zit Hij op een berg en Zijn discipelen verzamelen zich rondom Hem om Zijn Torah te ontvangen, zoals Mozes de Sinai beklom om de Torah van God te ontvangen (Matt.5:1-12, Exo.19:20-20:17).

2. Daaruit volgt dat het volk van God en het OT christocentrisch moeten worden begrepen en gelezen.

Alleen in Christus, schrijft Paulus, worden de beloften van God aan Abraham vervuld. Dus, als je tot Christus behoort, behoort je tot Abrahams geslacht, en volgens de belofte ben je dan mede-erfgenaam (Gal.3:29). Allen die Christus omarmen door geloof, Jood en heiden, behoren tot Abrahams geslacht die hem daarmee de vader maakt van niet alleen historisch Israël maar van allen die geloven, wat hun afkomst ook is (Rom.4:11, Matt.8:5-13). Daarentegen is het recht om Abraham als vader te claimen en deel van Israël te zijn verzaakt door Joden die weigeren dit te geloven (Joh.8:39-44, Rom.9:6-7, Rom.2:28-29). De naam Israël wordt dan ook terecht toegepast op (1) die Joden die bij het behouden rechtvaardige overblijfsel horen in Christus (Gal.6:16 zou over het Israël van God kunnen gaan, dat wil zeggen: de hele Gemeente inclusief alle Joden en heidenen in Christus, maar waarschijnlijk bidt Paulus daar speciaal voor Joodse christenen), en (2) op heidense christenen die zijn geënt op de eeuwenoude boom van Gods volk (Rom.11:17-24).

Jesus is de sleutel om het OT te begrijpen. Haar instellingen zijn allemaal op Jezus toegepast (Hogepriester, Heb.4:14, Davidische koning, Lucas 1:32-33). Ook profetieën (profeet als Mozes in Deut.18:15: Joh.5:46, Hand.3:22-23; knecht des Heren in Jesaja: Mark10:45, Hand.3:13; Nieuwe verbond in Jer.31:31-34/Eze.36:25-27: Heb.8:6-13). En de wet zelf vindt haar betekenis enkel in naar Hem te wijzen (Rom.3:21, 10:4, Gal.3:24).

3. Het oordeel over Israël wist haar verkiezing niet uit.

Maar het OT lezen en uitleggen door de bril van Christus betekent geen plotselinge verandering van koers. Zoals Zacharias verkondigde dat de vervulling van het verbond in Christus was (Lucas 1:67-79), zo ook staat Paulus erop dat Gods Woord nog steeds staat (Rom.9:6), dat Christus kwam om het te bevestigen, niet op te heffen (Rom.15:8), dat Hij Zijn volk niet verstoten heeft (Rom.11:1) en dat Israël behouden zal worden (11:25-26), omdat de gaven en roeping Gods onherroepelijk zijn (11:29). Maar zij zal behouden worden door een oordeel dat als een smeltkroes is en haar voor eens en altijd zal reinigen (Jes.1:24-26, Rom.9:27-29).

4. OT manieren om Gods volk te begrijpen kunnen op de Gemeente toegepast worden.

De verlossing van Israël en de manieren waarop dat vaak gebeurde in het OT, de Exodus in het bijzonder, worden gebruikt om de verlossing van Christus in het NT te verlichten (Joh.6, 1 Cor.10:10-11). De ware betekenis van godsdienst in het OT wordt gevonden in het evangelie (Rom.3:24-25, 1 Petrus 1:18-19) en niet zelden worden beelden voor Israël gebruikt voor, en toegepast op, NT gelovigen (Lucas 12:32, Joh.15:1, 1 Petrus 2:9).

Conclusie: De term “Nieuw Israël” voor de Gemeente is geen weergave van het complete NT gedachtengoed. De uitdrukking “Vernieuwd Israël” zou een betere weergave zijn met een minder scherpe scheidslijn tussen de testamenten, en die ons helpt om Paulus radikale verklaring te respecteren dat het evangelie “eerst voor de Jood is ... maar ook voor de Griek (Rom.1:16).

Profetie en Israël

Israël in Gods profetisch plan

Stef Schagen
(M.Div)

Folks, onderstaand een vertaling vanuit Elwell's Evangelical Dictionary van het artikel Profetie en Israël, vermengd met mijn eigen gedachten.

A. Uitgangspunten

1. *Definitie*: Onder profetie verstaan wij het directe spreken van God. De profetische uitingen, Gods Woord, waren tot Zijn historisch publiek, Israël.
2. *Verkeerd begrip*: Iemand schreef eens: "Profetie is eigenlijk vooral geschiedenis vooraf geschreven". Dit is een verkeerde interpretatie van OT profetie. Wanneer OT profetie over de toekomst ging, was de focus profetische eschatologie. Maar, alhoewel profetie over het verleden, heden en de toekomst gaat, heeft het altijd ook betrekking op de tijd dat de profetie gesproken werd. De OT Profeten waren allemaal Israëlieten, en zij adresseerden de situatie van toen, al dan niet met een blik vooruit, en hun primaire focus was het gekozen volk van God.
3. *Lastige interpretatie*: Het gebruik van het woord "Israël" in profetie moet onder de loep worden genomen. Want het is niet altijd eenvoudig om te bepalen of het in het profetisch spreken over Israël gaat in het OT, de natie van het gekozen volk, of een of ander toekomstig nationalistisch perspectief, een hersteld Israël, of dat het om de Gemeente gaat, zoiets als een Nieuw Israël. Dit heeft te maken met interpretatie van teksten zoals Gal.6:16.

B. Basis profetie omtrent Israel

1. De eerste insteek van de profeten was het spreken van God tot Israel als gekozen volk. God richtte Zich tot Zijn verbondsvolk dat hun verbond met elkaar niet nakwam, dat zich niet hield aan de verbondsafspraken die waren gemaakt met Mozes als middelaar na de Exodus (Ex.19 en verder, zie ook Lev.26, Deut.28 e.d.).
2. De Profeten die aan de ballingschap *voorafgingen* (voor 586 v.Chr.) wilden het volk aan hun verbond herinneren en hen tot berouw brengen, en tot een terugkeer naar dat verbond bewegen. Dat lukte niet, en het uiteindelijke falen van het volk om terug te keren naar de essentie van hun verbondsrelatie met God, leidde tot het einde van de onafhankelijke politieke Staat Israël.
3. De Profeten die *tijdens en na* de ballingschap kwamen spraken Gods Woord tot Israël als volk, niet als politieke Staat. Zij spraken tot een volk dat nog over was gebleven: een deel dat in ballingschap was en een deel dat nog in het beloofde land woonde. Hun boodschap was tweeledig: Zij spraken een boodschap van oordeel nu, in hun tijd, maar ook van het herstel van Israel straks, in de toekomst, na het oordeel.
4. Het lastige met betrekking tot deze profetieën is te bepalen of deze vervuld zijn met de terugkeer na de ballingschap (538 v.Chr.; Kores de Grote) en de herbouw van de Tempel (516 v.Chr. gereed) of dat zij gaan over een verre toekomst.
5. Eén ding komt wel duidelijk naar voren: Hoe lastig het ook is in een specifieke tekst, in het geheel van het profetisch materiaal ontwikkelt zich een onderscheidende profetische eschatologie. De profeten anticiperen op een vernieuwd en hersteld Israël

in een veranderde wereld die een transformatie heeft meegemaakt, een wereld waarin geweld en kwaad geëlimineerd zijn.

6. De details in hun beschrijving verschillen per profeet. Alhoewel zij over dezelfde komende realiteit profeteren, en elkaar niet tegenspreken, beschrijven zij die op eigen wijze, en het gaat de menselijke taal-bekwaamheid te boven. “In uitmuntend symbolisme, alhoewel beperkt door de ontoereikendheid van de menselijke spraak, anticipeerden de profeten op een getransformeerde wereld waarin Gods Koninkrijk en regie uiteindelijk gevestigd zou zijn”.

C. Van profetie naar apocalyptisch

1. Aan het einde van de OT periode en door de intertestamentaire periode heen kwam er een transformatie in profetie naar apocalyptisch, dat wil zeggen: de verkondiging van het Woord van God in profetie, vooral waar het eschatologische betekenis kreeg, gaf ruimte voor apocalyptische schrijverijen waarin de geheimenissen van de toekomst bevestigd werden door beschrijvingen in visioenen. Het boek Daniel, niet profetisch, is een brug tussen OT profetie en NT apocalyptisch materiaal (Openbaring in het bijzonder).
2. Alhoewel de thema's van de profetische eschatologie door blijven gaan in het heden in de apocalyptische geschriften is de focus minder op het onmiddellijke van toen van de profeten in Israel die zich altijd eerst tot hun eigen generatie richtten, en meer gefocust op de eschatologische toekomst ver weg.
3. Het probleem met apocalyptisch materiaal is hetzelfde als met het profetische: Het is niet altijd gemakkelijk om onderscheid te maken tussen gebeurtenissen die nu in het verleden liggen en wat nog over de toekomst gaat.

D. Hermeneutische problemen

Hoe moeten wij de profetische en apocalyptische teksten interpreteren en toepassen op historische gebeurtenissen vandaag, de vaart der volkeren? Dat komt niet zonder uitdagingen.

1. Plaats van Israël: In zowel profetisch als apocalyptisch materiaal is de plaats van Israël lastig te interpreteren.
2. Alhoewel de bijbel duidelijk spreekt over een toekomst - de Wederkomst, een getransformeerde wereld en een nieuw Israël - waarschuwt het ook voor de gevaren van het bepalen van het exacte tijdstip van zulke gebeurtenissen.
3. Het is belangrijk voorbereid te zijn, maar er klaar voor zijn moet samengaan met het besef dat wij de toekomst niet precies kunnen weten (Marcus 13:22, Hand.1:6-7).
4. Alle beschrijvingen van de toekomst moeten wel noodzakelijkerwijs mysterieus en symbolisch zijn omdat zij over waarheden gaan die verder gaan dan de toenmalige en huidige kennis die wij hebben van de historische werkelijkheid. De lezer moet de algemene waarheid van een tekst begrijpen, maar een profetische verklaring niet tot een letterlijke betekenis reduceren, alsof het schrijft over een vluchtschema van vertrek en aankomst vanuit hemelse gewesten.

5. Door de eeuwen heen heeft iedere generatie gebeurtenissen geïnterpreteerd als de vervulling van profetische en apocalyptische teksten, en die interpretaties zijn telkens weer foutief gebleken. Een goed voorbeeld is Augustinus: Hij zag het Millennium van Openbaring 20:1-10 niet letterlijk maar geestelijk, en rond het jaar 1000 AD klopten dan ook niet weinigen, waaronder koningen en andere hooggeplaatsten, angstig op de deuren van de kathedralen en kloosters met de vraag om opgenomen te worden om aan de na 1000 jaar aanstormende apocalyps te ontsnappen. ☺ De kunst is om (1) een openheid te hebben ten opzichte van Gods mogelijke nabije ingrijpen in de geschiedenis en (2) tegelijkertijd een gezond scepticisme naar populaire profeten vandaag, wiens interpretaties net zo verdacht zijn als die van degenen voor hen.
6. Pogingen om de rol van Israël te verbinden aan het Millennium van Opb.20:1-10 zijn even broos, en ook dat vraagt om voorzichtigheid vanwege de moeilijkheden met de interpretatie.
7. De oprichting van de staat Israel in 1948 heeft in het Jodendom en Christendom geleid tot een hernieuwd speculeren over het herstel van Israël en de vervulling van eschatologische profetieën. Het is een buitengewone gebeurtenis en de Zionistische beweging van de afgelopen 100 jaar is daarbij door de profetische verwachtingen gemotiveerd, het herstel van Israel en de terugkeer van de Joden uit de diaspora. Maar zelfs zo'n bijzondere gebeurtenis kan niet automatisch worden uitgelegd als de vervulling van de profetische hoop van oudsher en 1 op 1 op de profetieën worden geplakt als zijnde dit is dat. Sterker nog, binnen het Jodendom zelf zijn er fracties die juist tegen de oprichting en overheid van de Staat Israël zijn omdat die volgens hen niet is bewerkstelligd door Messiaans ingrijpen als handelen van God.

E. Samengevat

“Het beeld dat de bijbel naar voren laat komen uit haar profetisch materiaal is dat de menselijke geschiedenis een richting en beweging heeft binnen de voorzienigheid van God waarin Israël steeds een plaats blijft hebben. Vanuit NT perspectief is geloof in de Wederkomst vergezeld met profetische eschatologie aangaande Israel iets dat in geloof moet worden gegrepen. Maar de uitdaging voor iedere christen is om het geloof te behouden in de ontknoping van de geschiedenis zoals wij die kennen en, tegelijkertijd, zich te onthouden van het knopen van de profetische boodschap aangaande Israël aan onze eigen agenda en tijdlijnen.”

P.C. Craigie.

Opmerking (S): Groepen als de Satmar Hasidic sect en de de Neturei Karta, bijvoorbeeld, zijn anti-Zionistische bewegingen. De laatste geloven dat God alleen na de komst van de Messias het volk Israël naar hun land kan terugvoeren en de Joodse soevereiniteit opnieuw kan installeren. Zij verklaren de overheid van Israël als “een regime van godslasteraars”. Maar de vraag is of je deze extremistische beweging ooit serieus kunt nemen op bijbelse gronden: Zij ontkennen de holocaust en hebben ontmoetingen met Holocaust-ontkenners en met leiders van Iran dat Israël van de kaart wil vegen. Hun leider, Rabbi Moshe Dov Ber Beck, is recent overleden, volgens The Jerusalem Post (17 april 2021). “In 2006 nam Neturei Karta deel aan

een Holocaust ontkenningsconferentie in Teheran. In 2008 was Beck onder de leiders die een ontmoeting met Ahmedinijad hadden de dag voorafgaand aan de toespraak van de Iraanse president in de Verenigde Naties, die breed werd opgevat en veroordeeld als antisemitisch”.

Eén ding blijkt: Als zelfs de Neturei Karta en Satmar Hasidic sect het herstel van de soevereiniteit van Israël erkennen en de terugkeer van het Joodse volk naar hun rechtmatige grond, hun land, op bijbelse gronden, naast Israël zelf, dan mogen wij het verwachten.

Inderdaad, wat ook Jezus Zelf niet ontkende bevestigde Hij (Hand.1:6-7). Echter, “Hem moest de hemel opnemen tot aan de tijd van de wederoprichting van alle dingen” (Hand.3:19-21). Het politieke herstel van Israël ligt al verborgen in Zijn eigen titel, Messias, Gezalfde. In het OT had de titel een politieke connotatie in de theocratische monarchie van Israël, een politieke rol. De vraag is dan ook niet zozeer *wat* er gaat gebeuren, daarover is onder de Israëlieten iedereen het dus eens, maar *hoe*.